

Quartet Gerhard —*Quartets* dedicats a Haydn per Mozart (VI)

Palau Cambra

Dilluns, 30 de maig de 2022 – 20 h

Sala de Concerts

Amb el suport de:

Membre de:

Programa

Quartet Gerhard

Lluís Castán, violí I

Judit Bardolet, violí II

Miquel Jordà, viola

Jesús Miralles, violoncel

I

György Kurtág (1926)

Officium breve en memòria d'Andreae

Szervánszky per a quartet de corda, op. 28

Largo

Più andante

Sostenuto, quasi giusto

Grave, molto sostenuto

Fantasie über die Harmonien des Webern-Kanons

Canon a 4. Molto agitato

Canon a 2 (frei nach op. 31/VI von Webern). Sehr fließend

Lento

Largo

Sehr fließend (arr. of Webern: Cantata núm. 2, op. 31:VI:

Canon a 4)

Sostenuto

Sostenuto, quasi giusto

Sostenuto, con slancio

Disperato, vivo

Arioso interrotto (di Endre Szervanszky). Larghetto

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

*Quartet de corda núm. 19, en Do major, KV
465, “de les Dissonàncies”*

Adagio - Allegro
Andante cantabile
Menuetto. Allegro
Allegro molto

II

Dmitri Xostakóvitx (1906-1975)

Quartet de corda núm. 3, en Fa major, op. 73

Allegretto
Moderato con moto
Allegro non troppo
Adagio
Moderato - Adagio

Durada aproximada del concert: primera part, 50 minuts; pausa de 15 minuts; segona part, 35 minuts.

Concert enregistrat per Catalunya Música

#clàssics #jovestalents

Poema

Reiteració

No sabem on s'amaga el forat
per on caurem, mes ell ens coneix
i ens cridarà pel nom.

Quan el sentirem
haurà arribat el nostre moment.

Caldrà destresa.

I caldrà acceptar
que hi ha una mort
que sempre reneix.

Anna Gual

Lenigma del microbi
Ameba (2020)

Comentari

La maduresa d'un instrument magnífic

En sessions com la d'avui, un dels atractius més excitants (i també un goig enorme) és aprehendre, captar i fer-nos conscients en tota la seva amplitud del pas endavant d'un instrument en ple procés de maduració, de fermentació sàvia i de creixement reposat com el que està experimentant aquest organisme brillant i alhora delicat que és el Quartet Gerhard. Hi insistim: més enllà del creixement personal indiscutible de cadascun dels seus membres, tècnic però també musical, és un goig copsar la decantació que està patint (mai hi manca, el patiment, en processos tan transcendents) aquest instrument amb quatre caps que pensen i senten tan intensament la música, i que els que fa anys que procurem seguir-los de prop i de forma regular constatem i confirmem amb joia i un secret orgull. Dotze anys creixent, i els veterans encara els recordem enduent-se de carrer El Primer Palau de fa una dècada llarga; i el més engrescador de tot és que no tenen límit ni han tocat sostre. Avui tindrem l'ocasió de sentir-los amb un repertori altament exigent i que ens mostrarà tot el seu arsenal expressiu i tècnic.

Va ser durant els set anys passats a Berlín estudiant amb el professor Eberhard Feltz que els membres del Quartet Gerhard van conèixer i treballar a fons l'obra de György Kurtág, i se'n van enamorar. Feltz és amic i col·laborador del compositor hongarès (que ara té 96 anys) i va propiciar l'oportunitat que els Gerhard el coneguessin i poguessin treballar també amb ell: va ser (en paraules d'ells mateixos) una de les experiències musicals més estimulants que mai han viscut, inoblidable. Amb Kurtág no van treballar pas la seva obra, sinó el *Quartetto Serioso*, l'opus 95 de Beethoven, però va ser una revelació, i se'ls va obrir tot un món nou per la infinita capacitat de trobar recursos sonors i relacions fascinants amb altres obres com les que aquell ancià savi els va suggerir. Un pou de saviesa, un mestre amb majúscules: no han conegut ningú que sàpiga tanta música com aquell venerable magiar. L'obra de Kurtág que avui tocarà el Quartet Gerhard és breu però de gran intensitat: *Officium breve in memoriam Andreae Szervánszky*, una peça en quinze moviments brevíssims però d'una altíssima condensació, composta l'any 1989 després de deu anys de recerca i investigació. L'obra orbita a l'entorn de la citació literal de cèl·lules musicals de dues obres dels autors objecte d'homenatge: la *Kantate núm. 2, op.31* d'Anton Webern, i el tercer moviment de la *Serenata per a cordes* de l'esmentat Szervánszky, compositor hongarès mort l'any 1977. No hi ha desenvolupament ni corba dramàtica, sinó una hiperintensificació del moment: cada nota, cada acord és nuclear i la seva associació genera un món reduït, concentrat, refinat i molt personal. I no me'n puc estar: després d'haver treballat amb ells, Kurtág va escriure una carta de recomanació sobre el Quartet Gerhard a una alta institució internacional, que és un tresor i que els defineix magníficament: "*Havent treballat amb aquests quatre músics, m'agradaria destacar el seu compromís amb la música, basat en la curiositat pels processos compositius i la visió intuïtiva i crítica de la identitat i de l'estructura musical. Aquestes qualitats inusuals, expressades a través d'un so sensible i refinat, defineixen un grup amb un futur esplèndid pel davant*". No calen més comentaris.

El concert haurà començat amb una de les joies més preuades de la música de cambra de W. A. Mozart: el seu *Quartet en Do major, KV 465*, conegut com el de “les Dissonàncies”, el sisè i últim de la col·lecció de sis *Quartets* dedicats a Franz Joseph Haydn, acabat de compondre el 14 de gener de 1785. Aquest recull va suposar un enorme esforç de treball i emocional per a Mozart, i així ho va certificar en la dedicatòria, redactada en italià, on els descriu com a “fruit d’un llarg i penós treball”; els defineix com a fills seus, tot desitjant que el dedicatari accepti ser-ne el padrí. L’inici, que dona nom al quartet, és revolucionari: un “Adagio” inquietant i llòbrec, en Do menor, que desplega un seguit d’entrades successives dels instruments, tot generant un estol de dissonàncies que no s’acaben de resoldre i que ens instal·len en un clima oníric i sinistre. Unes audàcies harmòniques que segurament van generar estupefacció entre el públic de l’època, i fins i tot en l’editor de l’obra, que la va retornar a l’autor pensant-se que estava ple d’errades. Després d’aquests dos minuts, el que segueix és un esclat de llum i vigor, un “Allegro” en Do major, cristal·lí i juganer, que ens torna l’alè i ens reconcilia amb el món.

El concert s'acabarà amb una de les confessions musicals més aspres i dramàtiques de les que va compondre Dmitri Xostakóvitx: el *Quartet núm. 3, en Fa major*. Xostakóvitx el va escriure just acabada la Segona Guerra Mundial, l'any 1946, i en un estat anímic d'angoixa i ansietat: aquell any no va ser capaç d'escriure res més. És una obra de caràcter programàtic que tradueix en sons tot el que l'autor havia viscut durant la guerra, però també la claustrofòbica situació que es vivia sota el règim soviètic, amb l'estalinisme més ferotge i sagnant amenaçant qualsevol mostra de cultura dissident, i amb una profunda amargor existencial. Xostakóvitx exorcitzava les seves pors i els seus dimonis a través de la música de cambra, l'única que podia esquivar la censura i on podia expressar les seves emocions més pregones. I és revelador conèixer els títols amb què va voler batejar cadascun dels cinc moviments que l'integren, i que finalment va desestimar (per por?): el primer, un "Allegretto" dansat i viu, d'aparença frívola però tenyit de sarcasme, s'havia de titular "Alegre ignorància del futur cataclisme": fixeu-vos com el tema principal, alegre i desenfadat, es va deformant i agafant colors sinistres fins a tornar-se obsessiu i quasi patològic. El segon és una mena de dansa macabra, aspra i angulosa, titulada "Remors de malestar i expectació"; l'"Scherzo" és una marxa grotesca i inquietant que va batejar com a "Forces de guerra desencadenades"; l'"Adagio" és una elegia en forma de *passacaglia*, "A la memòria dels difunts". I el quartet acaba amb un "Rondó" de gran intensitat que es clou amb una mena de coral, i amb un títol ben explícit: "L'eterna pregunta: per què? I per a què?". Una obra d'enorme complexitat tècnica i emocional per als intèrprets, que es va estrenar el 16 de desembre de 1946. I encara hi ha algú que gosa prohibir la música d'aquest rus genial a qui el règim del seu país va amargar tota la vida.

Xavier Chavarria, *musicòleg i crític musical*

Biografia

Quartet Gerhard

El Quartet Gerhard va néixer l'any 2010 i des de ben aviat fou considerat un dels grups amb més identitat i projecció a nivell internacional.

El Quartet Gerhard ha demostrat, més enllà de tota l'expectativa, com el talent i la perseverança condueixen a l'èxit. El seu treball impecable, particularment en el so, afegit a l'objectiu comú de convertir-se en un quartet de corda destacat (alguna cosa més que quatre músics excel·lents tocant junts) n'explica el reconeixement. El seu debut amb la discogràfica Harmonia Mundi International el 2017, amb crítiques excel·lents de mitjans d'arreu del món, el consolida dins del panorama europeu. Així mateix, ha actuat al Musiekgebouw (en el marc de la String Quartet Biennale Amsterdam 2020), Elbphilharmonie d'Hamburg, Festival Radio France de Montpellier, temporada Musikamera a La Fenice de Venècia, Weimar (Kunstfest) i Instituto Arnold Schoenberg de Viena, entre d'altres. A partir de la temporada 2022 és resident al Festival de Torroella de Montgrí i a la Quinzena Musical de Sant Sebastià amb el cicle complet dels *Quartets* de Xostakóvitx.

Les seves interpretacions han estat retransmeses per Catalunya Música, RNE, NDR i SWR, BBC i France Musique.

El Quartet Gerhard està format per:

Lluís Castán Cochs, violí

Judit Bardolet Vilaró, violí

Miquel Jordà Saún, viola

Jesús Miralles Roger, violoncel

Palau
de la Música
Catalana

Abona't a
Palau 100

Temporada
2022–2023

Filharmònica
de La Scala & Chailly

André Schuen

Simfònica Viena
& Wellber

Orquestra dels Camps Elisis
& Herreweghe

Mahler Chamber Orchestra
& Uchida

Simfònica de Bamberg,
Hrůša & Kopatchinskaja

Simfònica Anvers
& Elim Chan

Monteverdi Choir
& Gardiner

Orquestra Filharmònica de Berlín
& Petrenko

musicAeterna
& Currentzis

Més informació i venda
d'entrades individuals
i abonaments a
www.palaumusica.cat

Segueix-nos
a les xarxes

Amb la col·laboració de:

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Govern de les Illes Balears

Departament de Cultura de les Illes Balears

Departament de Cultura de les Illes Balears

Departament de Cultura de les Illes Balears

Departament de Cultura de les Illes Balears

Departament de Cultura de les Illes Balears

Departament de Cultura de les Illes Balears

Departament de Cultura de les Illes Balears

També et pot interessar...

Petit Palau Cambra

Dimarts, 07.06.22 - 20 h

Petit Palau

Cosmos Quartet

Helena Satué, violí I

Bernat Prat, violí II

Lara Fernández, viola

Oriol Prat, violoncel

A. Webern: *Quartet op. 28*

L. van Beethoven: *Quartet op. 95, "Serioso"*

R. Schumann: *Quartet núm. 3, op. 41/3*

Preu: 15 €

Mecenes d'Honor

Mecenes Protectors

Mitjans Col·laboradors

Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Calaf Grup – Cardoner Grup – Catalonia Hotels & Resorts – Coca-Cola – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Col·legi Oficial d'Òptics Optometristes de Catalunya – Deloitte – Eurofirms Group – FC Barcelona – Fundació Antiques Caixes Catalanes - BBVA – Fundació Caixa d'Enginyers – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Helvetia Compagnia Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – La Fageda – Quadis – Saba Infraestructures, S.A. – Scasi Soluciones de Impresión S.L.

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. – Fundació Antoni Serra Santamans – Inclos Interiorisme, S.L. – Morera Casablanca S.L. – Teatre Romea – Veolia Serveis Catalunya S.A.U. – Salvador Viñas Amat

Membres Palau XXI

Mª Dolors i Francesc – Elvira Abril – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Marta Barnes – professor Rafael I. Barraquer Compte – Mariona Carulla Font – Lluís Carulla Font – Carlos Colomer Casellas – Isabel Esteve Cruella – Pere Grau Vacarissas – María José Lavin Guitart – Anna Saura Miarnau – Juan Manuel Soler Pujol – Daniela Turco – Joan Uriach Marsal – M^a. del Carmen Pous Guardia

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

